

Врз основа на член 28 став (8) и член 58 став (1) од Законот за заштита на населението од заразни болести („Службен весник на Република Македонија“ бр.66/04, 139/08, 99/09, 149/14, 150/15, 37/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 257/20), Владата на Република Северна Македонија, на седницата одржана на 24 август 2021 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ПРЕВЕНТИВНИ ПРЕПОРАКИ, ВРЕМЕНИ МЕРКИ, НАРЕДЕНИ МЕРКИ, НАМЕНСКИ ПРОТОКОЛИ, ПЛНОВИ И АЛГОРИТМИ ЗА ПОСТАПУВАЊЕ ЗА ЗАШТИТА НА ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО ОД ЗАРАЗНАТА БОЛЕСТ COVID-19 ПРЕДИЗВИКАНА ОД ВИРУСОТ SARS-CoV-2, СЛУЧАИТЕ И ВРЕМЕНСКИОТ ПЕРИОД НА НИВНА ПРИМЕНА

Член 1

Во Одлуката за превентивни препораки, времени мерки, наредени мерки, наменски протоколи, планови и алгоритми за постапување за заштита на здравјето на населението од заразната болест COVID-19 предизвикана од вирусот SARS-CoV-2, случаите и временскиот период на нивна примена („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.263/20, 269/20, 275/20, 287/20, 292/20, 298/20, 304/20, 306/20, 317/20, 13/21, 45/21, 53/21, 55/21, 58/21, 64/21, 65/21, 75/21, 87/21, 94/21, 100/21, 106/21, 109/21, 113/21, 116/21, 119/21, 126/21, 133/21, 139/21, 141/21, 146/21, 153/21, 162/21, 176/21, 187/21 и 193/21), во член 13 точката 2. се менува и гласи:

„ 2. Се забранува одржување на спортски настани, тренинзи и натпреварувања во спортски објекти од отворен и затворен тип со присуство на гледачи (публика).

Исклучок од ставот 1 од оваа точка е организирањето, присуството и учествувањето на спортски натпревар кој се одржува со присуство на гледачи (публика) и тоа:

- до максимум 50 % исполнетост од вкупниот капацитет на отворениот спортски објект каде што се одржува натпреварот и
- до максимум 30 % исполнетост од вкупниот капацитет на затворениот спортски објект каде што се одржува натпреварот.

Натпреварите од ставот 2 алинеи 1 и 2 од оваа точка, задолжително се организираат и одржуваат со почитување на растојанието помеѓу официјалните лица на екипите, како и на другите посетители (гледачи/публика) од најмалку 1,5 - 2 метри и на растојание од три седишта.

При организирање, присуство и учество на спортските натпревари од ставот 2 алинеи 1 и 2 од оваа точка (пионерски, кадетски, младински и професионални спортски натпревари), учесниците на спортските натпревари (спортисти, членови на стручни штабови на екипите, официјалните лица на спортските федерации и други

службени лица), задолжително треба да поседуваат и приложат еден од следните документи:

- медицинска потврда со негативен резултат од RT PCR SARS-CoV-2 тест, направен 72 часа пред одигрување на натпреварот, од страна на клубовите;
- сертификат/потврда за извршена имунизација (вакцинација) од вирусот SARS-CoV-2, односно примени најмалку две дози на вакцина против заразната болест COVID-19 или
- сертификат/потврда за прележан COVID-19 во последните 45 дена, сметајќи од денот на оздравувањето.

При присуство на спортските натпревари од ставот 2 алинеи 1 и 2 од оваа точка (пионерски, кадетски, младински и професионални спортски натпревари), сите други присутни лица/гледачи/публика, при влез во спортскиот објект каде што се одржува натпреварот задолжително поседуваат и приложуваат еден од следниве документи:

- сертификат/потврда за извршена имунизација (вакцинација) од вирусот SARS-CoV-2, односно примена најмалку една доза на вакцина против заразната болест COVID-19 или
- сертификат/потврда за прележан COVID-19 во последните 45 дена, сметајќи од денот на оздравувањето.“

Точката 10 се менува и гласи:

„10. Во сите угостителски објекти и во угостителскиот објект/дел за исхрана во угостителските објекти за сместување (хотел, мотел, хостел, пансион и во друг објект за сместување), на бензинските станици, во казината и обложувалниците и во други објекти кои во склоп на истите даваат угостителски услуги прием на посетители и гости и послужување во затворениот дел на објектите се дозволува до најмногу 30 % исполнетост од капацитетот на просторот, а во отворените делови – тераси од угостителскиот објект до најмногу 50 % исполнетост од капацитетот на просторот, како и служење пијалаци во внатрешноста на казината, обложувалниците и автомат клубовите.

Угостителските објекти кои се регистрирани за прослави (веселби, свадби, роденди, крштевки и слично) можат да ја организираат работата како ресторани до најмногу 30 % од капацитетот во затворениот дел од угостителскиот објект и до најмногу 50 % од капацитетот на отворениот дел и да организираат свадби со присуство на музичари, согласно соодветниот наменски протокол само на отворените делови – тераси од угостителските објекти, до најмногу 50 % исполнетост од капацитетот на просторот.

Исклучок од став 1 од оваа точка, се угостителските објекти на Меѓународниот Аеродром Скопје и Аеродромот „Св.Апостол Павле“ во Охрид, како и угостителскиот објект/дел за исхрана во угостителските објекти за сместување (хотел, мотел, хостел, пансион и друг објект за сместување) за посета од лицата сместени во овие објекти.“.

По точката 10. се додава нова точка 11. која гласи:

„11. Се забранува организирање и одржување настани од областа на културата, како и други настани од секаков вид (семинари, обуки, курсеви, состаноци, работилници, конференции и слично), во затворениот дел на објектите над 30 % исполнетост од капацитетот на просторот, а над 50 % исполнетост од капацитетот на отворениот дел од просторот каде се одржуваат истите.“.

Точката 11., која станува точка 12. се менува и гласи:

„12. Се забранува влез во секаков вид на објекти од отворен и затворен тип, угостителските објекти (кафетерии, ресторани, барови, ноќни клубови-дискотеки), во угостителскиот објект/дел за исхрана во угостителските објекти за сместување (хотел, мотел, хостел, пансион и друг објект за сместување), на бензинските станици, во казината и обложувалниците, во други објекти кои во склоп на истиот даваат угостителски услуги, во угостителските објекти кои се регистрирани за прослави (веселби, свадби, роденден, крштевки и слично), како и се забранува влез каде што се одржува настан од секаков друг вид (концерти, семинари, обуки, курсеви, состаноци, работилници, конференции, културни или спортски настани), на посетители / гости / лица, без поседување и приложување на еден од следните документи:

- сертификат/потврда за извршена имунизација (вакцинација) од вирусот SARS-CoV-2, односно примена најмалку прва доза на вакцина против заразната болест COVID-19 и
- сертификат/потврда за прележан COVID-19 во последните 45 дена, сметајќи од денот на оздравувањето.

Сертификатот/потврдата од ставот 1 алинеи 1 и 2 од оваа точка, не се однесува за лица под 18 годишна возраст.

Наредена мерка од ставот 1 од оваа точка, задолжително се применува и за влез во затворениот дел од моловите на територијата на Република Северна Македонија.“.

Во точка 12. која станува точка 13. во ставовите 1 и 3 зборовите „точка 11“ се заменуваат со зборовите „точка 12“.

Точката 13. станува точка 14..

Во точка 14. која станува точка 15. во ставот 4, по зборовите „Изјава за транзитирање“ запирката се заменува со точка, а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Член 2

Прилогот број 18., Прилогот број 19., Прилогот број 20., Прилогот број 42., Прилогот број 57., Прилогот број 58., Прилогот број 65. и Прилогот број 78. се заменуваат со нов Прилог број 18., Прилог број 19., Прилог број 20., Прилог број 42., Прилог број 57., Прилог број 58., Прилог број 65. и Прилог број 78., кои се дадени во прилог и се составен дел на оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 40-678/27
24 август 2021 година
Скопје

**ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ВЛАДАТА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

Зоран Заев

Протокол за постапување на основните училишта во Република Северна Македонија за реализација на воспитно-образовниот процес со физичко присуство на учениците во учебната 2021/2022 година

1. Наставниот процес во учебната 2021/2022 година се одвива со физичко присуство во училиштето.
2. Првиот ден од наставата задолжително започнува со упатства за учениците за тоа како правилно и безбедно да се однесуваат, да одржуваат физичко растојание, хигиена на рацете и заштита на сопственото здравје, но и здравјето на останатите ученици и вработените во училиштето.
3. Училиштето за влез и излез на учениците ги става во функција сите влезови на училишната зграда.
4. На влезот од училиштето, во ходниците и училиниците се поставуваат едукативно-информативни материјали, насоки за заштита на здравјето и безбедност во училиштето и средства за дезинфекција на раце.
5. Влегување во училиштето е дозволено само со задолжително користење на заштитна маска и дезинфекција на рацете за сите вработени и ученици во училиштето. За време на големиот одмор носењето на маски на отворен простор не е задолжително, но со почитување на потребното растојание меѓу учениците.
6. На секој влез од училиштето учениците ги пречекува дежурен наставник кој му помага на ученикот да ги дезинфекцира рацете со дезинфекционо средство.
7. За контролиран влез и излез во/од училиштето, пред и внатре во училиштето, се организира редарска служба, со цел спроведување на редот и одржување на потребното растојание меѓу учениците. За време на големиот одмор, редарска служба се организира и во училишниот двор. Редарите се ангажираат од редот на вработените во училиштето, за што одлучува директорот на основното училиште.

8. На учениците кои доаѓаат со организиран превоз, им се мери телесната температура пред влегување во автобусот и се врши дезинфекција на рацете. Учениците кои имаат зголемена температура (над 37.4°) се враќаат дома со препораки родителот да превземе соопштни здравствени мерки. Превозниците кои вршат превоз на ученици ги почитуваат и применуваат протоколите за превоз на патници.

9. На сите вработени им се мери телесна температура пред влезот на училиштето со безконтактен топломер и во случај на зголемена температура (над 37.4°) вработениот се упатува кај матичен лекар.
10. На учениците пред влезот на училиштето, им се мери телесна температура со безконтактен топломер. Во случај на зголемена телесна температура (над 37.4°) не се дозволува влез на ученикот во училиште и родителот се упатува на консултација кај матичниот лекар на ученикот. Децата со знаци на други заразни болести исто така не смеат да доаѓаат на училиште.
11. Родителите/старателите ги испраќаат учениците до назначениот влез на училиштето и се забранува нивно влегување во училиштето, освен за родителите/старателите/образовните или личните асистенти на учениците со посебни образовни потреби со задолжително носење на маска/прекривка на лицето.
12. Се забрануваат сите видови физички контакти за поздравување меѓу вработените во училиштето и меѓу учениците.
13. Наставниците треба да избегнуваат подолго да се задржуваат во наставничката канцеларија и задолжително запазуваат физичка дистанца и носење на заштитна маска/прекривка на лице.
14. Пренесувањето на информациите и состаноците со родителите/старателите се одвива преку телефон или преку онлајн апликација која што ќе ја договорат родителите и наставниците, или доколку дозволуваат временските услови на отворено.
15. Површините и предметите кои почесто се изложени на допир од страна на вработените во училиштето и учениците, се дезинфекцираат на почетокот и на крајот на секоја смена, а најмалку два пати на ден. Училиштето изготвува листа на сите површини кои треба редовно да бидат чистени.
16. Просториите задолжително се проветруваат после секој наставен час, најмалку половина час пред пристигнување и по заминувањето на учениците.
17. За време на наставата во училиницата, доколку дозволуваат временските услови, се остава отворен прозорец. Во училиницата (доколку ги има) се избегнува употребата на уреди за климатизација и вентилација.

18. Чистењето на училиниците се врши пред почетокот на наставата, за време на одморот кога учениците се во училишниот двор и по завршување на сите училишни активности, со вода и сапун/детергент и со дезинфекциско средство кое делува на вируси според упатство на производителот.
19. Употребата на тоалетите се организира на начин што ќе овозможи присуство на помал број ученици и запазена дистанца (на пример, ако тоалетот е помал, ученикот треба да чека надвор од тоалетот додека излезе ученикот кој е внатре).
20. Тоалетите треба да бидат функционални заради овозможување услови за почесто миење на рацете со проточна вода и сапун и почесто се чистат со задолжително водење на евиденција за спроведеното чистење и дезинфекција со средство кое делува на вируси според упатство од производителот, алтернативно може да се користи 0,05% натриум хипохлорит (5% белило за домаќинство кое се користи во размер 1:100) или 70% алкохол за дезинфекција на горни површини.
21. Холовите, скалите и останатите заеднички простории се чистат почесто, додека учениците се на настава и по завршувањето на сите училишни активности.
22. Чистењето на фискултурната сала, спортските игралишта, соблекувални, училишните трпезарии и другите помошни простории, се врши веднаш по користењето од страна на секоја група ученици.
23. Во основните училишта каде има продолжен престој, потребно е истиот да биде организиран во рамките на расположливите просторни капацитети и да се реализира со ученици од иста паралелка и од исто оддление.
24. Храната која се подготвува во училишните кујни за децата со продолжен престој, треба да биде со стриктно почитување на правилата за добра производствена и хигиенска пракса утврдена со Закон за безбедност на храна, како и НАССР стандардите и Протоколите за заштита од Ковид 19.
25. Користењето на спортската сала, библиотеката и други простории треба да биде од група ученици од иста паралелка, така што да нема можност за мешање на повеќе ученици од различни паралелки.
26. Треба да се избегнува влегување на други лица (на пример, за чистење, поправка или внесување храна) во училиниците сè додека учениците се наоѓаат во нив, како и влегување во училишната зграда на лица кои не се вработени во училиштето или деца кои не се ученици на тоа училиште со исклучок на претставниците на Министерство за образование и наука, Биро за развој на образование, Државен

просветен инспекторат или други државни органи кои спроведуваат надзор над спроведувањето на прописите и законите од областа на образованието и здравствената заштита.

27. Испораките за потребите на училиштата ја преземаат надлежните, вработени во училиштата од споредниот влез на училиштето (доколку има таков влез училиштето), а главниот влез е дозволен само на сервисите и другите служби чии услуги се неопходни (пр. спроведување на превентивни и анти-епидемични мерки како што се проверка на вода за потрошувачка, безбедност на храна и др.) со задолжително почитување на мерките за заштита од вирусот.
28. Доколку во училиштето се појави заболен од КОВИД-19 или лице кое имало контакт со лице заболено од КОВИД-19, лицето треба да се изолира во посебна просторија со задолжително носење на заштитна маска/прекривка, а директорот треба да воспостави комуникација со Центарот за јавно здравје за добивање на понатамошни насоки за постапување. За преземените активности училиштето доставува извештај до општината, а општината до Министерството за образование и наука.
29. Ако ученик развие симптоми на КОВИД-19 додека е во училиште, наставникот/стручниот соработник го изолира ученикот во посебна просторија со задолжително носење на заштитна маска/прекривка и веднаш ги известува родителите/старателите, кои во најкраток временски период треба да го земат детето со цел консултација и натамошни активности со матичниот лекар на ученикот.
30. Доколку се потврди дека ученик е заболен од КОВИД-19, се известува епидемиолошката служба во Центарот за јавно здравје која итно треба да направи анкета со наставниците и учениците за проценка на степенот на ризик врз основа на контактите кои ги имале.

Напомена: Овој протокол важи и за државните основни училишта (училишта со ресурсен центар, државното музичко и балетско училиште), со дополнителните мерки за заштита од КОВИД - 19 согласно специфите на воспитно-образовната дејност и услуги кои ги испорачуваат.

Прилог број 19

Протокол за постапување на средните училишта во Република Северна Македонија за реализација на воспитно-образовниот процес со физичко присуство на учениците во учебната 2021/2022 година

1. Наставниот процес и воспитно - образовната работа во учебната 2021/2022 година се реализира со физичко присуство во училиштето.
2. Првиот ден од наставата задолжително започнува со упатства за сите учениците за тоа како правилно и безбедно да се однесуваат, да носат маски, да одржуваат физичко растојание, хигиена на рацете и заштита на сопственото здравје, но и здравјето на останатите ученици и вработените во училиштето.
3. Училиштето за влез и излез на учениците ги става во функција сите влезови на училишната зграда.
4. На влезот во училиштето, во ходниците и во училиниците задолжително се поставуваат едукативно-информативни материјали и насоки за заштита на здравјето и безбедност во училиштето.
5. На влезот во училиштето се поставуваат средства за дезинфекција, како и во училиниците и другите простории.
6. Влегување во училиштето е дозволено само со задолжително користење на заштитна маска и дезинфекција на рацете за сите вработени и ученици во училиштето. За време на големиот одмор носењето на маски на отворен простор не е задолжително, но со почитување на потребното растојание меѓу учениците.
7. За контролиран влез и излез во/од училиштето, пред и внатре во училиштето, се организира редарска служба, со цел спроведување на редот, задолжително спроведување на дезинфекција и носење на заштитни маски и одржување на потребното растојание меѓу учениците. За време на големиот одмор, редарска служба се организира и во училишниот двор. Редарите се ангажираат од редот на вработените во училиштето, за што одлучува директорот на средното училиште.

8. На сите вработени им се мери телесна температура пред влезот на училиштето со безконтактен топломер и во случај на зголемена температура (над 37.4°) вработениот се упатува кај матичен лекар.
9. На учениците пред влезот на училиштето, им се мери телесна температура со безконтактен топломер. Во случај на зголемена телесна температура (над 37.4°) не се дозволува влез на ученикот во училиште и родителот се упатува на консултација кај матичниот лекар на ученикот. Децата со знаци на други заразни болести исто така не смеат да доаѓаат на училиште.
10. Родителите/старателите ги испраќаат учениците до назначениот влез на училиштето и се забранува нивно влегување во училиштето, освен за родителите/старателите/образовните или личните асистенти на учениците со посебни образовни потреби со задолжително носење на маска/прекривка на лицето.
11. Се забрануваат сите видови физички контакти за поздравувања меѓу вработените во училиштето и меѓу учениците
12. Учениците и вработените кои до училиштето користат јавен превоз го почитуваат протоколот за превоз на патници во јавниот сообраќај.
13. Наставниците треба да избегнуваат подолго да се задржуваат во наставничката канцеларија и задолжително запазуваат физичка дистанца и носење на заштитна маска/прекривка на лице.
14. Пренесувањето на информациите и состаноците со родителите/старателите се одвива преку телефон или преку онлајн апликација, којашто ќе ја договорат родителите и наставниците, или доколку дозволуваат временските услови на отворено.
15. Просториите задолжително се проветруваат после секој наставен час, најмалку половина час пред пристигнувањето и по заминувањето на учениците, а доколку дозволуваат временските услови, пожелно е да се остави отворен прозорец за време на наставниот час.

16. Површините и предметите кои почесто се изложени на допир од страна на вработените во училиштето и учениците, се дезинфицираат на почетокот и на крајот на секоја смена, а најмалку два пати на ден. Училиштето изготвува листа на сите површини кои треба редовно да бидат чистени.
17. За реализација на практичната обука и учењето преку работа, училиштето изготвува распоред за користење на училишните капацитети кој го истакнува на видно место во училиштето. Користењето на училишните капацитети е со задолжително почитување на сите протоколи за безбедност на учениците.
18. Учениците и одговорните наставници задолжително ги почитуваат протоколите на компаниите (во погоните, хигиенско-санитарните објекти, одделот за исхрана и сите други делови каде што може да се движат учениците во компанијата).
19. Користењето на спортската сала, библиотеката и други простории препорачливо е да биде од група ученици од иста паралелка, така што да нема можност за мешање на ученици од различни паралелки за што училиштето однапред подготвува распоред.
20. Употребата на тоалетите се организира со присуство на помал број ученици и запазена дистанца (на пример, ако тоалетот е помал, ученикот треба да чека надвор од тоалетот додека излезе ученикот којшто е внатре) и тоа за време на наставните часови за што учениците се благовремено информирани.
21. Редовно одржување на тоалетите со задолжително водење на евиденција за спроведеното чистење и дезинфекција со средство кое делува на вируси според упатство од производителот, алтернативно може да се користи 0,05% натриум хипохлорит (5% белило за домаќинство кое се користи во размер 1:100) или 70% алкохол за дезинфекција на горни површини.
22. Чистењето на училиниците се врши пред почетокот на наставата, во време кога учениците се во училишниот двор за време на училишните одмори и по завршување на сите училишни активности, со вода и сапун/детергент и со дезинфекциско средство кое делува на вируси според упатство од производителот.

23. Холовите, скалите и останатите заеднички простории се чистат пред започнување на наставата, за време на наставата и по завршувањето на сите училишни активности.
24. Чистењето на физкултурната сала, спортските игралишта, соблекувалните и другите помошни простории, се врши по користењето од страна на секоја група ученици.
25. Треба да се избегнува влегување на други лица (на пример, за чистење, поправка или внесување храна) во училиниците сè додека учениците се наоѓаат во нив, како и влегување во училишната зграда на лица кои не се вработени во училиштето или деца кои не се ученици на тоа училиште, со исклучок на претставниците на Министерство за образование и наука, Биро за развој на образование, Државен просветен инспекторат или други државни органи кои спроведуваат надзор над спроведувањето на прописите и законите од областа на образованието и здравствената заштита.
26. Доколку во училиштето се појави заболен од КОВИД-19 или лице кое имало контакт со лице заболено од КОВИД-19, лицето треба да се изолира во посебна просторија со задолжително носење на заштитна маска, а директорот треба да воспостави комуникација со Центарот за јавно здравје за добивање на понатамошни насоки за постапување. За преземените активности училиштето доставува извештај до општината, а општината до Министерството за образование и наука.
27. Ако ученик развие симптоми на КОВИД-19 додека е во училиште, наставникот/стручниот соработник го изолира ученикот во посебна просторија со задолжително носење на заштитна маска и веднаш ги известува родителите/старателите, кои во најкраток временски период треба да го земат детето со цел консултација и натамошни активности со матичниот лекар на ученикот.
28. Доколку се потврди дека ученик е заболен од КОВИД-19, се следат протоколите од Министерството за здравство за тој ученик, а училиштето врши консултации со Центарот за јавно здравје, за натамошно постапување со паралелката на која припаѓа ученикот.

Напомена: Овој протокол важи и за Државните средни училишта за средно образование за ученици со посебни образовни потреби со интернатско сместување, средно уметничко образование, спортската гимназија и спортската академија со дополнителните мерки за заштита од КОВИД - 19 согласно спецификите на воспитно-образовната дејност и услуги кои ги испорачуваат.

Прилог број 20

План за одржување на наставата во основните и средните училишта во учебната 2021/2022 година

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Одлуката на Министерството за образование и наука (МОН) за повторно отворање на училиштата во учебната 2021/2022 година го зема предвид фактот дека училиштето е од суштинско значење за образованието и благосостојбата на децата и учениците.

За донесување на одлука за повторно отворање на училиштата се направи општа проценка на ризиците, при што се земаа во предвид епидемиолошките фактори, степенот на вакцинација на наставниот кадар, образовниот систем, здравствениот систем и капацитетот на јавното здравство, ангажманот на заедницата и државниот капацитет за одржување на социјална и економска поддршка на најранливите.

Планот на Министерството за образование и наука (МОН) за започнување на учебната 2021/2022 година се базира на потребата да се добијат максимални придобивки за учениците, наставниците и вработените во училиштата и пошироката заедница, а воедно да не дојде до повторно ширење на КОВИД-19 во нашата држава, имајќи предвид дека едно од основните човекови права покрај образованието е и правото на здравје.

Овој план ги објаснува чекорите кои треба да ги преземат основните и средните училишта за да ги обезбедат потребните мерки за заштита и со тоа да го намалат ризикот од ширење на корона вирусот (КОВИД-19).

Планот за одржување на наставата во учебната 2021/2022 година и Протоколот обезбедуваат рамка за училиштата за начинот на започнување и продолжување на образовниот процес во основното и средното образование. Во овој период училиштата ќе треба да ги прилагодат условите за реализација на наставата согласно Планот и Протоколот со цел обезбедување непречен воспитно-образовен процес.

Не е возможно да се предвиди дали и кога ќе се промени епидемиолошката состојба во државата, или некој регион или општина, па затоа сите треба да бидеме подгответи на можноста за промена на начинот на спроведување на наставата и преминување на модел кој во одредена ситуација ќе биде најприменлив.

За брзи промени треба да бидат подгответи сите, од директорите, до наставниците и стручните служби, останатите вработени во училиштата, како и учениците и нивните родители/старатели, но и сите оние кои допринесуваат за помош и поддршка не само во реализацијата на планираните наставни часови, туку и во овозможувањето на квалитетно воспитание и образование.

ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Во основните училишта во учебната 2021/2022 година воспитно-образовниот процес се реализира согласно Календарот за организација и работа на училиштата, согласно Наставниот план за учебната 2021/2022 година, во училиница со стандардна големина.

Наставата во основното образование може да се реализира преку три модели:

1. физичко присуство на учениците во училиште,
2. учење на далечина или
3. комбинирање на физичко присуство и учење од далечина во групи

1. НАСТАВА СО ФИЗИЧКО ПРИСУСТВО НА УЧЕНИЦИТЕ

Доколку епидемиолошката состојба во државата е стабилна, наставата во основните училишта се одржува со физичко присуство на учениците во училиште со почитување на Протоколот за настава со физичко присуство.

Наставниот час трае 40 минути во наставата со физичко присуство.

Секое училиште води евиденција на дневна основа за присуство на наставниците.

Реализацијата на наставата, отсуствата на учениците се евидентира во е-дневник.

Наставниците во училиштето доаѓаат најмалку половина час пред отпочнување на наставата и учествуваат во организирањето и спроведувањето на влегувањето на учениците согласно распоредот на часови и Протоколот.

Секое училиште за пристигнувањето, за заминувањето на паралелките во и од училиштето, за смените, користењето на големиот одмор изготвува распоред.

Училиштата го прилагодуваат и усогласуваат Куќниот ред на училиштето со Планот и Протоколот за настава со физичко присуство.

За учениците наставата се реализира со физичко присуство во просториите на училиштето, со максимално искористување на просторните и кадровските капацитети во училиштето и со задолжителна примена на сите заштитни епидемиолошки мерки утврдени во Протоколот за настава со физичко присуство.

Исклучок од правилото:

- Исклучок од правилото ќе бидат одредени категории ученици со хронични болести, ученици кои имаат родители/старатели со хронична болест за кои ќе се овозможи да следат настава од далечина или комбинирано.
- Можност за следење настава од далечина или комбинирано може да биде овозможена и во други ситуации поради немедицински причини, по упатено барање на родителот, за кое ќе одлучува училиштето.
- за учениците кои се позитивни на Ковид 19 или се во самоизолација, наставата може да се реализира преку учење од далечина.

Учениците кои следат настава од далечина се вклучуваат на часот во истото време додека наставникот го одржува часот со учениците кои следат настава со физичко присуство.

Учениците од пониските одделенија на основното образование треба почесто да се потсетуваат на мерките за заштита согласно Протоколот за настава со физичко присуство, со оглед на фактот дека сега се запознаваат и воведуваат во почитување на редовните училишни правила. Треба да им се нагласи дека не треба да ги споделуваат своите работи (моливи, гумички и сл.) согласно околностите и дека другарството може да го изразат на други начини прифатливи за сегашната ситуација, пример преку меѓусебно потсетување да ги почитуваат правилата за заштита и правилата во училиница и со други соодветни креативни активности преку кои ќе се работи на развивање на чувството на емпатија.

Одмор за време на наставата со физичко присуство

Малиот одмор се користи во траење од 5 минути меѓу часовите и голем одмор во траење од 15 до 20 минути. За време на одморите задолжително се почитуваат мерките за заштита согласно Протоколот за настава со физичко присуство, и потребно е да се намали колку што е можно повеќе физичкиот контакт меѓу учениците.

За време на големиот одмор кога учениците се во училишниот двор, задолжително се спроведува чистење на училиниците со вода и сапун/детергент и со дезинфекциско средство кое делува на вируси според упатство на производителот и задолжително се проветруваат просториите.

2. НАСТАВА СО УЧЕЊЕ ОД ДАЛЕЧИНА

Доколку епидемиолошката состојба во државата или во одредени региони или општини се промени и се забележува повторно ширење на вирусот на Ковид 19, Владата по препорака на Комисијата за заразни болести, може да донесе одлука наставата, заради заштита на здравјето на учениците, за учениците од петто до деветто одделение да се спроведе со учење од далечина.

При настава со учење на далечина, наставниот час трае 30 минути час со 5 минути приклучување.

Наставата со учење на далечина, наставниците ја реализираат од училиница во училиштето со користење на националната платформа.

Директорот на училиштето се грижи за целосна покриеност со интернет конекција во сите училиници во училиштето. Во исклучителен случај кога во училиштето нема добра интернет конекција и истата не може да се обезбеди, наставникот часовите може да ги одржува и од дома, по претходно добиена писмена согласност од страна на директорот на училиштето.

При настава со учење на далечина работниот ден на ученикот трае од 3 до 5 саати дневно, во зависност од возрастта на учениците и одмор од 10 (десет) минути по секој наставен час или активност.

Само училиштата кои ги исполнуваат условите во Протоколот за настава со физичко присуство и Планот и имаат добиена согласност од Владата да реализираат настава со физичко присуство и за учениците од четврто до деветто одделение за претходната учебна 2020/2021 година, продолжуваат со настава со физичко присуство.

Реализација на наставата со физичко присуство во училиште за учениците од петто до деветто одделение, чиј основач е Владата и имаат добиено согласност од Владата за настава со физичко присуство за претходната учебна 2020/2021 година, продолжуваат со настава со физичко присуство.

Основните училишта кои имаат комбинирани паралелки од прво до петто одделение, може да реализираат настава со физичко присуство на учениците доколку имаат просторни услови, согласност од родителите/старателите, ги исполнуваат условите во Протоколот и имаат добиена согласност од Владата за претходната учебна 2020/2021 година.

Учениците во наставата со физичко присуство се вклучуваат со согласност од родителот/старателот.

Во основните балетски и музички училишта во кои се реализира настава за уметничко образование и основните училишта со ресурсен центар, заради специфичната воспитно-образовна дејност која ја вршат, начинот на реализирање на наставата ја реализираат согласно со Одлуката од Владата на Република Северна Македонија која ја имаат добиено за минатата учебна 2020/2021 година.

Стручните соработници во училиштето или образовните асистенти кои обезбедуваат поддршка на учениците со попреченост, продолжуваат со поддршката на образовниот процес на учениците во училиштето или во домот на ученикот и треба да бидат во постојана комуникација и координација со инклузивниот тим во училиштето и родителите.

Образовниот асистент или стручните соработници од училиштето начинот на поддршката на образовниот процес на ученикот ја договора во директна соработка со родителот/старателот.

Училиштата кои имаат асистивна технологија, ја ставаат на располагање на учениците кои имаат потреба од неа и во домашни услови

3. НАСТАВА СО КОМБИНИРАН МОДЕЛ - со комбинирање на наставата со физичко присуство и учење од далечина во групи

Доколку епидемиолошката состојба во државата или во одредени региони или општини се промени и се забележува повторно ширење на вирусот на Ковид-19, Владата по препорака на Комисијата за заразни болести, може да донесе одлука наставата, заради заштита на здравјето на учениците, за учениците од петто до деветто одделение да се спроведе со комбинирање на настава со физичко присуство и со учење од далечина.

Овој модел на настава подразбира дека дел од учениците ја следат наставата со физичко присуство, а дел со учење од далечина (учениците од прво до четврто одделение, наставата ја следат во училиште, додека учениците од петто до деветто одделение наставата ја следат дел во училиште, дел со учење од далечина).

За учениците од прво до четврто одделение наставата се реализира со физичко присуство во просториите на училиштето, со максимално искористување на просторните и кадровските капацитети во училиштето и со задолжителна примена на сите заштитни епидемиолошки мерки утврдени во Протоколот за настава со физичко присуство.

За учениците од петто до деветто одделение наставата се реализира со делење на одделенијата на две групи:

- едната група наставата ја следи со физичко присуство, а втората група преку учење од далечина. Групите на ученици по циклуси треба да бидат постојани (непроменливи)

Исклучок од правилото:

- Исклучок од правилото ќе бидат одредени категории ученици со хронични болести, ученици кои имаат родители/старатели со хронична болест за кои ќе се овозможи да следат настава од далечина или комбинирано.
- Möglichkeit за следење настава од далечина или комбинирано може да биде овозможена и во други ситуации поради немедицински причини, по уплатено барање на родителот, за кое ќе одлучува училиштето.
- за учениците кои се позитивни на Ковид-19 или се во самоизолација, наставата може да се реализира преку учење од далечина.

Учениците кои следат настава од далечина се вклучуваат на часот во истото време додека наставникот го одржува часот со учениците кои следат настава со физичко присуство.

Ученици кои немаат ИКТ /смартфон или интернет при настава со учење од далечина или комбиниран модел

За учениците кои немаат пристап до ИКТ или интернет, при настава со учење од далечина училиштето може да организира настава со физичко присуство во училиште, со согласност од родителите/старателите и исклучива согласност од Владата.

Доколку родителите не се согласуваат наставата да биде со физичко присуство, училиштето може да обезбеди ИТ уред кој се дава на користење или изготвува печатени материјали кои ги преземаат родителите во соработка со наставникот/класниот раководител/образовниот асистент или следење на едукативни емисии на МТВ. Покрај ова во интерес на децата, училиштето во договор со родителите договараат најбезбеден начин за давање и преземање на ИТ уредите, учебните материјали, домашните задачи и други училишни обврски за учениците.

СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ

Во средните училишта во учебната 2021/2022 година воспитно-образовниот процес се реализира согласно Календарот за организација и работа на училиштата, согласно наставните планови и програми за учебната 2021/2022 година, во училиница со стандардна големина.

Наставата во средното образование може да се реализира преку три модели:

1. физичко присуство на учениците во училиште,
2. учење на далечина или
3. комбинирање на физичко присуство и учење од далечина во групи

Средните училишта покрај редовната настава за општо образовните предмети, ја организираат и наставата за стручните предмети (за стручно образование, уметничко образование, спортска академија и спортска гимназија), индивидуалната настава, практичната настава во училиште и во компанија, учењето преку работа кај работодавач, феријалната практика, ја организираат со физичко присуство согласно усвоените Протоколи.

НАСТАВА СО ФИЗИЧКО ПРИСУСТВО НА УЧЕНИЦИТЕ

Доколку епидемиолошката состојба во државата е стабилна, наставата во средните училишта се одржува со физичко присуство на учениците во училиште со почитување на Протоколот за настава со физичко присуство.

Средните училишта согласно просторните можности ја организираат наставата во една или две смени.

Наставниците во средното училиште доаѓаат во 7.00 часот за прва смена, односно 13.00 часот за втора смена, за да го организираат влегувањето на учениците согласно распоредот на училиштето.

Наставата започнува за прва смена во 7.30 часот, односно во 13.30 часот за втора смена.

Времетраењето на наставниот час е 45 минути. После секој наставен час се користи мал одмор во траење од 5 минути и голем одмор во траење до 20 минути. За време на големиот одмор кога учениците се во училишниот двор, задолжително се спроведува чистење на училниците со вода и сапун/детергент и со дезинфекциско средство кое делува на вируси според упатство на производителот и задолжително се проветруваат просториите.

За учениците наставата се реализира со физичко присуство во просториите на училиштето, со максимално искористување на просторните и кадровските капацитети во училиштето и со задолжителна примена на сите заштитни епидемиолошки мерки утврдени во Протоколот за настава со физичко присуство.

Секое училиште води евиденција на дневна основа за присуство на наставниците и на учениците.

Училиштата го прилагодуваат и усогласуваат Куќниот ред на училиштето со Планот и Протоколот за настава со физичко присуство.

Исклучок од правилото:

- Исклучок од правилото ќе бидат одредени категории ученици со хронични болести, ученици кои имаат родители/старатели со хронична болест за кои ќе се овозможи да следат настава од далечина или комбинирано.
- Möglichkeit за следење настава од далечина или комбинирано може да биде овозможена и во други ситуации поради немедицински причини, по упатено барање на родителот, за кое ќе одлучува училиштето.
- за учениците кои се позитивни на Ковид-19 или се во самоизолација, наставата може да се реализира преку учење од далечина.

Учениците кои следат настава од далечина се вклучуваат на часот во истото време додека наставникот го одржува часот со учениците кои следат настава со физичко присуство.

НАСТАВА СО УЧЕЊЕ ОД ДАЛЕЧИНА

Доколку епидемиолошката состојба во државата или во одредени региони или општини се промени и се забележува повторно ширење на вирусот на Ковид-19, Владата по препорака на Комисијата за заразни болести, може да донесе одлука наставата, заради заштита на здравјето на учениците, за учениците од средно образование да се спроведе со учење од далечина.

При настава со учење на далечина, наставниот час трае 35 минути час со 5 минути приклучување, а работниот ден на ученикот трае од 3 до 5 саати дневно, во зависност од возрастта на учениците и одмор од 10 (десет) минути по секој наставен час или активност.

Распоредот на часовите задолжително се објавува на веб-страницата на училиштето, на Националната платформа и се доставува по електронски пат до Државниот просветен инспекторат.

Наставата со учење на далечина, наставниците ја реализираат од училиница во училиштето со користење на националната платформа.

Директорот на училиштето се грижи за целосна покриеност со интернет конекција во сите училиници во училиштето. Во исклучителен случај кога во училиштето нема добра интернет конекција и истата не може да се обезбеди, наставникот часовите може да ги одржува и од дома, по претходно добиена писмена согласност од страна на директорот на училиштето.

Предметниот наставник на барање на директорот му доставува линк за приклучување на електронската интерактивна платформа за учење на далечина за да ја следи работата на наставникот во текот на наставниот час.

При реализацијата на наставата по стручните предмети, како и практичната настава во средното стручно образование потребно е да се почитуваат практичните совети кои се дел од Насоките за реализација на наставата на далечина во стручното образование и обука. (<http://csoo.edu.mk/izvestuvanje/upatstvo-za-dalechsko-uchenje/>).

Начинот на реализацијата на практичната обука/практичното образование (УПР, феријалната практика и практичната настава) е описан во Насоките за реализација на практична обука и учење преку работа за време на пандемија предизвикана од коронавирусот КОВИД-19 (<http://www.csoo.edu.mk/>).

Во средните училишта во кои се реализира настава за уметничко образование, спортска гимназија или спортска академија, наставата по општо образовните предмети се реализира со учење од далечина.

Во Спортската академија наставата по стручните предмети ќе се реализира согласно протоколите одобрени од Владата на Република Северна Македонија изгответи од академијата во соработка со националните федерации по соодветниот спорт

Во училиштата кои имаат паралелки во кои се одвива дуално образование, практичниот дел од наставата, во компаниите, се одвива со физичко присуство на работно место, со почитување на општите протоколи за заштита и на протоколите на компаниите каде се изведува практичната настава.

Феријалната практика и учењето преку работа кај работодавач се реализира со физичко присуство во компанија/ работодавач согласно Упатството за феријална практика донесено од страна на Центарот за стручно образование и обука.

Средните училишта во кои се реализира стручно образование и обука, практичната настава ја реализираат со физичко присуство на учениците во училиштето во кабинети, училишни работилници, лаборатории и други посебни простории за оваа намена.

Средните стручни училишта за успешна реализација на феријалната практика и практичната настава, ги почитуваат сите безбедносни протоколи, како и Протоколот за

постапување на средните училишта во кои се реализира стручно образование и обука во Република Северна Македонија за спроведување на практичната настава со физичко присуство на учениците во учебната 2020/2021 година, Општиот Протокол за превентивни мерки при реализација на учење преку работа, феријалната практика, практична обука и вежби на учениците кај работодавач, како и Протоколите за превентивни мерки при реализација на учење преку работа, феријалната практика, практична обука и вежби на учениците кај работодавач во секторот машинство, секторот земјоделие, рибарство и ветерина, секторот хемија и технологија и секторот лични услуги.

Стручните соработници во училиштето или образовните асистенти кои обезбедуваат поддршка на учениците со попреченост, продолжуваат со поддршката на образовниот процес на учениците во училиштето или во домот на ученикот и треба да бидат во постојана комуникација и координација со инклузивниот тим во училиштето и родителите.

Образовниот асистент или стручните соработници од училиштето начинот на поддршката на образовниот процес на ученикот ја договара во директна соработка со родителот/старателот.

Училиштата кои имаат асистивна технологија, ја ставаат на располагање на учениците кои имаат потреба од неа и во домашни услови.

Организирањето на наставата преку учење од далечина може да се однесува на одреден период (пократок или подолг во зависност од епидемиолошката состојба), па дури и доколку состојбата го налага тоа и во текот на целата наставна година.

4. НАСТАВА СО КОМБИНИРАН МОДЕЛ - со комбинирање на наставата со физичко присуство и учење од далечина во групи

Доколку епидемиолошката состојба во државата или во одредени региони или општини се промени и се забележува повторно ширење на вирусот на Ковид-19, Владата по препорака на Комисијата за заразни болести, може да донесе одлука наставата, заради заштита на здравјето на учениците, да се спроведе со комбинирање на настава со физичко присуство и со учење од далечина во групи.

Овој модел на настава подразбира дека дел од учениците ја следат наставата со физичко присуство, а дел со учење од далечина, односно наставата се реализира со делење на одделението на две групи:

- едната група наставата ја следи со физичко присуство, а втората група преку учење од далечина. Групите на ученици по циклуси треба да бидат постојани (непроменливи).

Исклучок од правилото:

- Исклучок од правилото ќе бидат одредени категории ученици со хронични болести, ученици кои имаат родители/старатели со хронична болест за кои ќе се овозможи да следат настава од далечина или комбинирано.
- Можност за следење настава од далечина или комбинирано може да биде овозможена и во други ситуации поради немедицински причини, по упатено барање на родителот, за кое ќе одлучува училиштето.
- за учениците кои се позитивни на Ковид 19 или се во самоизолација, наставата може да се реализира преку учење од далечина.

Учениците кои следат настава од далечина се вклучуваат на часот во истото време додека наставникот го одржува часот со учениците кои следат настава со физичко присуство.

ПОСТАПКА ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВА СО ФИЗИЧКО ПРИСУСТВО ЗА ОСНОВНИТЕ И СРЕДНИТЕ УЧИЛИШТА ВО УСЛОВИ КОГА СЕ ВЛОШУВА ЕПИДЕМИЛОШКАТА СОСТОЈБА И НАСТАВАТА СЕ ПРЕФРЛА НА НАСТАВА СО УЧЕЊЕ ОД ДАЛЕЧИНА

Во услови кога наставата се префрла во настава со учење од далечина општинското основно, односно средното училиште може да продолжи со настава со физичко присуство (за учениците од петто до деветто одделение, за учениците во подрачните училишта во комбинирани паралелки од прво до петто одделение и за учениците од средно образование) доколку има добиено Одлука за истото од Владата на Република Северна Македонија за минатата учебна 2020/2021 година. Оваа одлука училиштето ја доставува до основачот и наставата продолжува со физичко присуство.

Државните училишта (основните училишта со ресурсен центар, основните училишта со ресурсен центар и интернатско сместување, основните музички и балетски училишта, средните уметнички училишта, спортската академија, спортска гимназија и средните училишта за ученици со посебни образовни потреби), чиј основач е Владата, заради специфичната воспитно-образовна дејност која ја вршат, начинот на реализација на наставата го утврдуваат со посебен План и Протокол кој е во согласност со Протоколот за настава со физичко присуство и го доставуваат до Министерството, а наставата ја реализираат согласно со Одлуката од Владата на Република Северна Македонија која ја имаат добиено за минатата учебна 2020/2021 година.

РЕДОВНОСТ ВО НАСТАВАТА ЗА УЧЕНИЦИТЕ ВО ОСНОВНИТЕ И СРЕДНИТЕ УЧИЛИШТА КОИ СЛЕДАТ НАСТАВА ОД ДАЛЕЧИНА

Доколку ученикот кој следи настава со учење на далечина не се вклучи на настава повеќе од пет дена, наставникот со стручната служба во училиштето реализира посета на ученикот во неговиот дом и спроведува разговор со родителот за неопходноста од задолжително и редовно следење на наставата.

За извршената посета и разговор со родителот/старателот се составува белешка.

За нередовно присуство на наставата се применуваат педагошките мерки утврдени во Законот за основното образование и Законот за средното образование.

Ученикот кој не можел да биде оценет поради отсуство од најмалку една третина од фондот на наставни часови од одредени предмети, има право да полага одделенски испит/испит на година по предметите по кои не е оценет, согласно Законот за основното образование/Законот за средното образование.

НАДЗОР ЗА ПРИМЕНАТА НА ПЛАНОТ И ПРОТОКОЛОТИТЕ

Следењето на реализацијата на наставниот процес согласно Планот и Протоколите согласно трите модела (со физичко присуство на учениците, комбиниран модел и учење од далечина), го врши Државниот просветен инспекторат согласно своите надлежности преку редовен и вонреден надзор, а надзор на примената на Протоколите за одржување на наставата со физичко присуство и комбиниран модел на настава во учебната 2021/2022 година вршат Државниот просветен инспекторат и Државниот санитарен инспекторат согласно нивните надлежности.

**Општ Протокол
за организирање на настани**

- **Задолжително носењето на лична заштитна опрема**
 - Задолжително е носењето на лична заштита на лицето на сите посетители и сите членови на тимовите задолжени за организација, согласно член (2) од Уредбата со законска сила за носење лична заштита на лицето заради спречување на ширењето, сузбибање на заразната болест предизвикана од Коронавирусот COVID-19 и заштита на населението за време на вонредна состојба („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.107/20).
- **Одржување на физичко растојание**
 - Престојот на публиката на настанот задолжително се регулира со обележани места за седење, поставени на растојание од 1,5-2 м, не е дозволено стоење и групирање на посетителите од публиката, освен на концертите, каде е дозволено стоење на публиката;
 - Задолжително одржување на физичко растојание од два метри на сите членови на тимовите задолжени за организација;
 - Ограничување на капацитетот на посетители:
 - Настаните на отворено да се организираат со 50% од капацитетот на просторот каде што ќе се одржува настанот.
 - Настаните на затворено да се организираат со 30% од капацитетот на местото каде што се одржува настанот .
- **Обезбедување честа дезинфекција на рацете:**
 - Задолжителна дезинфекција на раце на влез на сите посетители и сите членови на тимовите задолжени за организација;
 - Задолжителна дезинфекција на раце на сите посетители и сите членови на тимовите задолжени за организација, за целото времетраење на настанот.
- **Редовно чистење и дезинфекција на средината:**
 - Засилени санитарно-хигиенски мерки, редовно и зачестено одржување на хигиената на тоалетите со задолжително водење на евиденција за спроведеното чистење со употреба на средство за дезинфекција кое делува на вируси според упатство од производителот, алтернативно може да се користи 0,05% натриум хипохлорит (5% белило за домаќинство кое се користи во размер 1:100) за подот или 70% алкохол за дезинфекција за горните површини.
- **Поставување на јасно видливи места едукативно-информативен материјал за почитување на општите превентивни мерки, носење заштитни маски, одржување на физичко растојание, редовно/често дезинфекцирање на рацете и правилна респираторна хигиена.**

- Задолжително присуство на редарска служба која ќе го контролира спроведувањето на горенаведените мерки:
 - На влезот;
 - Во просторот каде се одржува настанот.
- Се препорачува електронска продажба на билети, но доколку е потребно да има билетара:
 - Пред билетарата да се обележи растојание односно место за чекање од 1,5 до 2 метри;
 - Меѓу вработениот и посетителот да се обезбеди растојание од 1,5 до 2 метри или заштитна бариера;
 - Персонализирање на продадените билети, односно регистрација при купување на билетите (име и презиме, контакт телефонски број).

Врз основа на горенаведените општи препораки секој организатор на настан потребно е да изготви протокол за реализација на планираниот настан кој ќе го објави јавно со цел навремено информирање на посетителите и учесниците во настанот за правилно следење на протоколот.

НАПОМЕНА:

СО ДАДЕНТЕ ПРЕПОРАКИ СЕ ОПФАТЕНИ КИНАТА, ТЕАТРИТЕ, БАЛЕТСКИТЕ ПРЕТСТАВИ, ОПЕРСКИТЕ ПРЕТСТАВИ, ФИЛМСКИТЕ ПРОЕКЦИИ, КОНЦЕРТИТЕ, МУЛТИМЕДИСКИТЕ ПРОЕКТИ, ФЕСТИВАЛИТЕ И МАНИФЕСТАЦИИТЕ ОД ДЕЈНОСТА НА КУЛТУРАТА, А НЕ СЕ ОПФАТЕНИ ПРИВАТНИТЕ ВЕСЕЛБИ!

**Протокол
за отворање и работа на кафетерии***

1. Вработените во угостителскиот објект кои послужуваат задолжително носат заштитни маски и зачестено одржуваат хигиена на раце.
2. Се ограничува бројот на гости и се дозволува работа во затворениот дел на кафетериите, со искористеност на капацитетот на затворениот простор до најмногу 30 %, како и работа на отворените делови – терасите кои се најмалку од една страна отворени, со кровна конструкција, до најмногу 50% од капацитетот на објектите.
3. Дозволено е послужување на гости на маси за стојење и на шанк.
4. Задолжително менаџирање при влегување на гостите од одредено одговорно лице/редар пред влезот на угостителскиот објект.
5. Во просторот за послужување на гости, каде има поставено маси, да се обезбеди растојание од столче до столче од 1,5-2 метри со соседните маси во сите правци.
6. Задолжително поставување на дезинфекционо средство за раце на секоја маса.
7. Засилени внатрешни контроли на вработените лица од страна на одговорно лице за одржување на личната хигиена (често миење раце) во сите фази на подготовка, прием и послужување на пијалаци.
8. Засилени санитарно-хигиенски мерки, задолжително пребришување на масите со средство за дезинфекција кое делува на вируси според упатство од производителот, по заминување на секоја турба на гости.
9. На крајот на смената задолжително механичко чистење и дезинфекција со средство кое делува на вируси според упатство од производителот, алтернативно може да се користи 0,05% натриум хипохлорит (5% белило за домаќинство кое се користи во размер 1:100) или 70% алкохол за дезинфекција на горни површини.
10. Редовно одржување на тоалетите со задолжително водење на евиденција за спроведеното чистење и употреба на горенаведените дезинфекциони средства.
11. Забрането е користење на сушачи за раце во тоалетите и задолжително користење на хартиени бришачи за раце за еднократна употреба.
12. Забрането организирање на прослави (веселби, роденден и сл.) во отворен и затворен дел од објектот.
13. Се дозволува организирање на музички настани со настап на музички уметници во отворениот дел од објектот (пејачи/музички групи/дицеи), кои треба да бидат оддалечени најмалку 5 метри од најблиската маса за гости, без право на движење помеѓу гостите.
14. Максимален број на лица на една маса се ограничува на 6 лица.
15. Се ограничува максималното ниво на бучава на 55 децибели.

*ОВОЈ ПРОТОКОЛ СЕ ОДНЕСУВА И ЗА РАБОТАТА НА НОЌНИТЕ БАРОВИ И КЛУБОВИ (ДИСКОТЕКИ), КАДЕ СЕ ДОЗВОЛУВА РАБОТА САМО НА ОТВОРЕНите ДЕЛОВИ-ТЕРАСИ НА НОЌНИТЕ БАРОВИ И КЛУБОВИ (ДИСКОТЕКИ), СО 50% ОД КАПАЦИТЕТОТ НА ПРОСТОРОТ И ОГРАНИЧЕН БРОЈ НА ПОСЕТИТЕЛИ ДО НАЈМНОГУ 1.000 ПОСЕТИТЕЛИ.

**Протокол
за отворање и работа на угостителските објекти за исхрана**

1. Вработените во угостителскиот објект кои послужуваат задолжително носат заштитни маски и зачестено одржуваат хигиена на раце.

2. Се ограничува бројот на гости и се дозволува работа во затворениот дел на угостителските објекти за исхрана, со искористеност на капацитетот на затворениот простор до 30%, како и работа на отворените делови – терасите од угостителските објекти кои се најмалку од една страна отворени со кровна конструкција, со најмногу 50 % искористеност на капацитетот на објектите.

3. Дозволено е послужување на гости на маси за стојење и на шанк.

4. Задолжително менаџирање на влегување на гостите. Одредено одговорно лице/редар пред влезот на угостителскиот објект.

5. Во просторот за послужување на гости каде има поставено маси, да се обезбеди растојание од столче до столче од 1,5-2 метри со соседните маси во сите правци.

6. Максимален број на лица на една маса се ограничува на 6 лица.

7. Задолжително поставување на дезинфекционо средство за раце на секоја маса.

8. Засилени внатрешни контроли на вработените лица од страна на одговорно лице за одржување на личната хигиена (често миење раце) во сите фази на подготвока, прием и послужување на храна.

9. Засилени санитарно-хигиенски мерки, пребришување на масите со средство за дезинфекција кое делува на вируси според упатство од производителот при заминување на гостите од секоја маса.

10. На крајот на смената задолжително механичко чистење и дезинфекција со средство кое делува на вируси според упатство од производителот, алтернативно може да се користи 0,05% натриум хипохлорит (5% белило за домаќинство кое се користи во размер 1:100) или 70% алкохол за дезинфекција на горни површини. Редовно одржување на тоалетите со задолжително водење на евидентија за спроведеното чистење и употреба на горенаведените дезинфекциони средства.

11. Забрането е користење на сушачи за раце во тоалетите и задолжително користење на хартиени бришачи за раце за еднократна употреба.

12. Забрането организирање на прослави (свадби, роденден, крштевки и сл.) во отворен и затворен дел од објектот.

13. Се дозволува организирање на музички настани со настап на музички уметници во отворениот дел од објектот (пејачи/музички групи/дицеи), кои треба да бидат оддалечени најмалку 5 метри од најблиската маса за гости, без право на движење помеѓу гостите.

14. Се ограничува максималното ниво на бучава во угостителските објекти за исхрана на 55 децибели.

* * *

Угостителските објекти кои се регистрирани за прослави (веселби, свадби, роденден, крштевки и слично) можат да ја организираат работата како ресторани во отворениот дел од угостителскиот објект, односно на терасите, до најмногу 50 % од капацитетот на објектот и да работат во затворениот дел на угостителските објекти со искористеност на капацитетот на просторот до 30 %, како и да организираат свадби со присуство на музичари, согласно соодветниот наменски Протокол.

Прилог број 65

Општ Протокол

за организирање на спортски натпревари во услови на пандемија со COVID-19

1. Општи упатства

Овој протокол е составен со цел спречување на ширење на корона вирусот помеѓу спортисти, спортски работници, службени лица и сите останати лица вклучени во одигрување и организација на натпреварите.

Сите учесници на организација и спроведување на натпревари должни се да се придржуваат на сите пропишани мерки и донесени протоколи на Владата на Република Северна Македонија кои се однесуваат на спречување и ширење на заразни болести со вирусот COVID-19. Мерките и упатствата за организација на натпреварите предвидени со овој протокол должни се да ги применуваат организаторите на натпревари на групни спортови. Секој учесник во натпреварувањето, пред почеток на натпреварувањето е должен да потпише изјава со која ги прифаќа мерките одредени со овој протокол. Во однос на превозот на спортистите да се користат автобуси/комбиња со задолжително почитување на протоколите за вршење на превоз на патници особено во однос на дозволениот број на патници и задолжително носење на заштитни маски при патувањето.

Задолжително е присуство на редарска служба која при влез во спортскиот објект ќе врши проверка на поседување и приложување на сертификат/потврда за извршена имунизација (вакцинација) од вирусот SARS-CoV-2, против заразната болест COVID-19 или сертификат/потврда за прележан COVID-19 во последните 45 дена, сметајќи од денот на оздравувањето.

При доаѓање во спортскиот објект, сите играчи и службени лица задолжително да носат заштитна маска.

Сите лица кои се присутни на натпреварот во спортски објекти од затворен тип се должни за времетраење на натпреварот задолжително да носат заштитна маска, освен играчите на терен.

Забрането е меѓусебно ракување во ограничениот простор како и на терен пред почеток и по завршување на натпреварот помеѓу играчите и судиите.

Доколку се користат реквизити за бришење на паркетот истите да се дезинфицираат по секоја употреба од страна на персоналот.

Излезот за играчите и службените лица, тунелот за излегување на терен мораат да бидат без деца, маскоти или било кој друг од персоналот, по можност да се користат одвоени излези/влезови, со цел задржување на препорачаното физичко растојание помеѓу сите играчи и службени лица.

Зачестена дезинфекција на рацете на персоналот во спортските објекти кој е задолжен за одржување на хигиената во објект во текот на натпреварот.

На клупата за резервни играчи да се одржува препорачаното физичко растојание, со задолжително носење на заштитни маски.

Одржување на физичкото растојание помеѓу присутните од 1,5-2,0 метри и избегнување на секаков друг вид на дополнителни социјални активности.

Апарати за дезинфекциенси за раце задолжително да бидат поставени на повеќе места, при влезот во објектот, во тунелите како и околу теренот.

Спортските објекти од отворен тип во кои се одржуваат натпревари со присуство на гледачи (публика) може да бидат исполнети до максимум 50% од вкупниот капацитет на спортскиот објект, а спортските објекти од затворен тип во кои се одржуваат натпревари со присуство на гледачи (публика) може да бидат исполнети до максимум 30% од вкупниот капацитет на спортскиот објект, со задолжително почитување на растојанието помеѓу посетителите (растојание од три седишта).

Мерење на телесна температура со безконтактен топломер пред влез во објектот на лицата кај е дозволено присуство на натпреварот. За лицата кај кои ќе се утврди покачена телесна температура над 37,2 (и по второ мерење), како и на лицата кои ќе одбијат мерење на температура забранет е влез во спортскиот објект.

Забранета е употребата на соблекувалните за цело време пред, во тек и по натпреварот.

Сите играчи треба да ја напуштат салата/теренот/објектот што е можно побрзо по завршување на натпреварот. Треба да има временски простор помеѓу заминувањето на двета тимови.

Прес конференции ќе се одржуваат само виртуелно, додека пак собата за прес и mixed зоната ќе да бидат затворени.

Контрола на спроведување на овој протокол врши делегатот на натпреварот. Организаторот на натпреварот (клубот домаќин) е ДОЛЖЕН да достави список на сите присутни лица на натпреварот до делегатот на натпреварот.

Медицинскиот персонал на секој клуб соодветно кон претходните препораки е должен да води евидентија и да ја прати здравствената состојба на своите играчи и стручен штаб непосредно пред натпревар.

Спортските клубови се обврзани да ја следат здравствената состојба на играчите и тренерите пред почетокот на секој натпревар преку мерење на телесна температура и доколку се утврди телесна температура повисока од 37,2 степени и по второто мерење, не се дозволува учество во натпреварот, како и на лица со респираторни симптоми кои задолжително се изолираат.

2. Категорија на лица на кои им е дозволено присуство на натпревар

На натпреварите можат да бидат присутни лица кои припаѓаат на следните категории: играчи, стручен штаб, судии, помошници судии, статистичари, делегат и контролор на судење, бришачи на паркет, медицински персонал, технички персонал за одржување на објектот и хигиената, редарска служба, претставници на менаџмент на клубовите, новинари, фотографи, камермани, претставници на анти допинг агенција, претставници/делегат на соодветна спортска федерација, ТВ оператори, пожарникари, припадници на Министерството за внатрешни работи и публика во спортски објекти од отворен тип .

Бројот на лицата во сите зони потребно е да се сведе на апсолутен минимум кој е неопходен за непречена организација на натпреварот со почитување на физичкото растојание од 1.5-2.0 метри. Во случај на проценка дека во некоја од зоните е присутен поголем број на лица делегатот на натпреварот е овластен да изврши прераспределба на лица, додека клубот домаќин сноси последици во согласност со Пропозициите за натпреварување, Правилник за натпреварување и Дисциплийски правилник на соодветна федерација кој се однесува на слаба организација на натпреварот.

2 а. Зони во спортските објекти

Просторот на спортскиот објект е поделен во 3 зони:

Зона 1 - терен и околу теренот, тунел за излегување на терен, соблекувални, ходници, амбуланта и останати простории кои непосредно ги користат играчите и службените лица.

Зона 2 - трибини, простор за медици, контролни соби и станици и останатите внатрешни простории во спортскиот објект.

Зона 3 - надворешност на спортскиот објект, паркинг за службени лица и екипи, простор за репортажна кола и др.

Секоја од трите наведени зони претставуваат физичка одвоена целина и сите се одделени една од друга.

2 б. Распоред на лицата по зони

ЗОНА 1	ЗОНА 2	ЗОНА 3
Играчи на двата тима	Менџмент на двата тима	Редарска служба
Стручен штаб на двата тима	Акредитирани новинари	Тим со возило на Итна медицинска помош
Судии Контролор на судење	Собирачи на податоци	Репортажна кола
Делегат и Комесар	Камермани ТВ оператори	Министерството за внатрешни работи
Помошни судии	Редраска служба- редари	Против пожарна единица
Статистичари	Претставници на КФСМ	
Бришачи на паркет	Технички персонал	
Медицински тим на клубовите	Министерството за внатрешни работи	
Камермани ТВ оператори	Публика до максимум 50 % исполнетост од вкупниот капацитет на спортскиот објект од отворен тип, односно 30 % исполнетост од вкупниот капацитет на спортскиот објект од затворен тип	

Анти допинг		
Акредитирани фотографи		
Технички персонал		
Редарска служба		
Министерството за внатрешни работи		

Сите останати површини вон спортскиот објект се сметаат за јавни површини за кои се одговорни претставниците на Министерството за внатрешни работи.

3. Постапување со член на клубот со позитивен ПЦР тест или брз антигенски тест на SARS-CoV-2

При појава на позитивен резултат кај член на спортскиот клуб, менаџментот на спортскиот клуб е должен позитивното лице ВЕДНАШ да го отстрани и изолира од учество во сите спортски активности. Менаџментот на спортскиот клуб е должен за случајот ВЕДНАШ да ја извести епидемиолошката служба од регионалниот Центар за јавно здравје и до истата да достави список на сите членови на спортскиот клуб.

Епидемиолошката служба на регионалниот центар за јавно здравје прави проценка на ризик и дава мислење за самоизолација на членовите од клубот за што го известува спортскиот клуб. Врз основа на проценката на ризик секој од лицата ставени во самоизолација добиваат решение од Државниот санитарен и здравствен инспекторат.

Доколку пред почетокот на натпреварот во тек или на крајот на натпреварот, се до напуштање на просториите на спортскиот објект се појави било кој симптом на било кој член на екипата (играчи, стручен штаб, членови на управа и др.), кој укажува на COVID-19 лицето веднаш се упатува до најблиското инфективно одделение по претходна телефонска најава.

Обврска на делегатот на натпреварот е да ги евидентира во својот извештај податоците за лицето со пројавени симптоми.

Доколку се потврди присуство на вирус COVID-19 кај евидентираниот член на екипата, другите членови на екипата се должни да ги почитуваат мерките од направената проценка на ризик од страна на епидемиолошката служба.

4. Упатства за подготовка на просториите и реквизитите

На сите официјални и неофицијални натпревари неопходно е: Засилени хигиенски мерки во просториите на спортските објекти со често перење и дезинфекцирање на опремата, мебелот и приборот за работење пред почетокот на натпреварот од страна на организаторот домаќин на натпреварот. Клубот домаќин е должен да изврши дезинфекција на сите внатрешни простории во зоната 1 и 2, како и клупата за резервни играчи, еден час пред почеток на натпреварот, како и непосредно по завршување на истиот.

Во сите затворени простории вратите да се држат што повеќе отворени, да се избегнува фаќање на бравите и да се постават средства за дезинфекција на рацете во секоја од просториите.

Препораки за сите здравствено превентивни мерки треба да бидат истакнати во сите делови на спортскиот објект.

Да се постават на повеќе места корпи за отпадоци обложени од внатрешна страна со кеса кои ќе бидат видно означени, за отстранување на заштитни маски, употребената пластична и друга амбалажа, хартиени марамчиња и брисачи, употребени бандажи и сл. Содржината во затворена кесата се одлага како комунален отпад.

- Да се постават корпи за отпадоци обложени со кеса, отстранување на употребена спортска опрема и пешкири, кесата се затвора и потоа кесата се носи надвор од спортскиот објект.

5. Овој протокол се однесува за организација за натпревари и за тренинг натпревари.

6. Со овој протокол престанува да важи делот кој се однесува на организација на натпревари од поединечните протоколи за организација на работата на клубовите на спортските федерации и сите спортски федерации се должни ВЕДНАШ да ги корегираат своите наменски протоколи, преку нивните органи на управување, односно одредбите од овој протокол да ги имплементираат во своите соодветни протоколи.

Протокол
за организирање свадби/прослави и веселби

1. Организирањето свадби, прослави и веселби е дозволено само во отворениот дел на угостителскиот објект/тераса. Тераса претставува простор кој има покрив и кој е отворен од трите страни.
2. На влезот од угостителскиот објект/терасата треба да има поставено дезинфекциско средство со видливо известување дека е задолжително да се дезинфекцираат рацете при пристигнувањето.
3. Задолжително е мерење на температура пред влез на гостите од страна на одговорно лице од угостителскиот објект. Доколку кај некој од гостите се констатира покачена телесна температура (температура повисока од 37,5 степени) веднаш ќе бидат вратени и упатени да се јават кај својот матичен лекар.
4. Организаторот е должен да ги извести гостите дека доколку кај некој од гостите се констатира покачена телесна температура, ќе бидат вратени и советувани да се пријават кај својот матичен лекар.
5. Доколку на отворениот дел од угостителскиот објект/терасата има поставено прегради/сидови направени од плексиглас, пластика или стакло, потребно е да се отстранат или отворат така што просторот на терасата да остане од трите страни отворен.
6. Бројот на гостите се ограничува на максимум 50% исполнетост на капацитетот на отворениот дел.
7. Задолжително е при влегувањето на гостите истите да бидат спроведени од страна на одговорно лице/редар од угостителскиот објект.
8. Организаторот има за обврска да достави листа на гости и распоред на маси за седење до одговорниот менаџер на угостителскиот објект кој има за обврска да го евидентира секое лице - гостин на прославата.
9. Во случај на доаѓање на лица не евидентирани во листата на гости по добиено одобрение од организаторот ќе им се одобри присуство и ќе бидат внесени во листата за евиденција на присутни гости.
10. Организаторот на прославата има за обврска сите гости да ги запознае со препораките, условите и начините под кои се одржува свадбата.
11. Задолжително е почитување на општите превентивни мерки и препораки при пречек на гости и за цело времетраење на свадбата (забрането е поздравување со ракување, гушкање или друг вид на физички контакт со гостите).
12. Само при организирање на свадби дозволено е ангажирање на музичари односно естрадни уметници кои се лиценцирани.

13. Музичарите треба да бидат оддалечени најмалку 5 метри од најблиската маса за гости, без право на движење и пеење помеѓу гостите.
14. Јачината на музиката не треба да ја надминува пропишаната граница на јачина во угостителски објект.
15. Дозволено е играње на подиум за игра со обезбедено простор од 4 m² по лице при што е потребно да се почитува препорачаното физичко растојание.
16. На гостите од отворениот дел на угостителскиот објект/тераса им е дозволено да влезат во затворениот/внатрешниот дел од објектот при потреба да користат тоалет.
17. При престој на гостин во затворениот/внатрешниот дел на објектот задолжително е носење заштитна маска за што мора да бидат поставени јасни известувања во објектот.
18. Вработените во угостителскиот објект задолжително носат заштитни маски преку устата и носот и зачестено одржуваат хигиена и дезинфекција на раце.
19. Дозволен е максимален број од 8 лица на една маса со задолжително почитување на пропишаното растојание помеѓу секој гостин и растојание помеѓу масите.
20. Дозволено е послужување на гости на маси за стоење и на шанк.
21. Задолжително поставување на дезинфекционо средство за раце на секоја маса.
22. Засилени внатрешни контроли на вработените лица од страна на одговорно лице за одржување на личната хигиена (често миење раце) во сите фази на подготовкa, прием и послужување на храна.
23. По завршување на прославата, задолжително е механичко чистење и дезинфекција со средство кое делува на вируси според упатство од производителот, алтернативно може да се користи 0,05% натриум хипохлорит (5% белило за домаќинство кое се користи во размер 1:100) или 70% алкохол за дезинфекција на горни површини.
24. Редовно одржување на хигиената во тоалетите со задолжително водење на евиденција за спроведеното чистење и употреба на препорачаните антивирусни дезинфекциони средства.